

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 155/06-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. októbra 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti V. S., T., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 108/03 takto

r o z h o d o l :

Základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 108/03 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. januára 2006 doručená sťažnosť V. S., T. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 108/03.

Zo sťažnosti vyplýva, že Bytové družstvo so sídlom v T., podalo okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 9 167 Sk s príslušenstvom proti sťažovateľovi, ako odporcovi. Okresný súd vo veci rozhodol platobným rozkazom č. k. 35 Ro 219/03 z 2. júna 2003. Proti platobnému rozkazu podal sťažovateľ odpor. Okresný súd po viac ako 15 mesiacoch vydal vo veci rozsudok č. k. 11 C 108/03-118 z 27. septembra 2004, v ktorom zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalovanú sumu. Proti rozsudku okresného súdu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 11 Co 8/2005-148 z 31. mája 2005 rozsudok okresného súdu zrušil.

Dňa 20. decembra 2004 adresoval sťažovateľ sťažnosť na prietahy v súdnom konaní predsedovi okresného súdu. Na sťažnosť sťažovateľa odpovedala podpredsedníčka okresného súdu listom z 2. marca 2005, v ktorom vyhodnotila sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 108/03 dochádza k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej vydal tento nález:

„1. Okresný súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 C 108/03 porušil základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé prerokovanie veci súdom

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu v Trnave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 C 108/03 spravodlivo konal bez zbytočných prieťahov.

3. V. S. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 150.000.-Sk, ktoré mu je Okresný súdu v Trnave povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. V. S. priznáva náhradu trov konania ako aj náhradu trov právneho zastupovania, ktoré budú vyčíslené do troch dní od rozhodnutia.“

K sťažnosti nebolo pripojené splnomocnenie pre zastupovanie sťažovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom, a preto ústavný súd vyzval sťažovateľa, aby svoju sťažnosť doplnil. Sťažovateľ 27. marca 2006 doručil ústavnému súdu splnomocnenie pre svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. D. K., B..

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 155/06-14 z 24. mája 2006 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľa a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vyjadrenie predsedníčky okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 9. októbra 2006. Okrem iného sa v ňom uvádza:

«Dňa 20. 5. 2003 navrhovateľ: Bytové družstvo so sídlom v T. návrh proti odporcovi: V. S., T., predmetom konania je zaplatenie sumy 9. 167,- Sk ako úhrada za poskytované služby s užívaním družstevného bytu. Vec bola zaregistrovaná pod zn. 35 Ro 219/03. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz dňa 16. 6. 2003. Dňa 7. 7. 2003 podal proti platobnému rozkazu odporca odpor, vec bola následne prevedená do registra „C“ pod sp. značku 11 C 108/03. Dňa 8. 8. 2003. Úpravou sudcu z 15. 8. 2003 bol doručovaný odpor zástupcovi

navrhovateľa na vyjadrenie a tiež bol odporca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odpor. 24. 9. 2003 bol doručený dôkaz do veci o zaplatenie doplatku za návrh a 17. 9. 2003 bolo doručené vyjadrenie navrhovateľa k podanému odporu. 30. 9. 2003 požiadal odporca o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Dňa 23. 1. 2004 vytýčil sudca termín pojednávania na deň 15. 3. 2004 a zároveň bol zaslaný formulár o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na vyplnenie. Dňa 9. 3. 2004 podal vo veci vyjadrenie odporca a doložil príslušné dôkazy. Na pojednávaní 15. 3. 2004 boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na 28. 4. 2004 za účelom zistenia ďalších skutočností súvisiacich s prejednávanou vecou a tiež na pripojenie ďalšieho spisu. 24. 3. 2004 vo veci podal vyjadrenie odporca a tiež doložil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. 29. 3. 2004 podal vyjadrenie navrhovateľ vo veci. Na pojednávaní 28. 4. 2004 sa účastníci nedostavili. Pojednávanie bolo odročené na 14. 6. 2004 za účelom opätovného predvolania účastníkov. 18. 5. 2004 doručil navrhovateľ vyjadrenie k podaniu odporcu vo veci. 18. 5. 2004 podal vyjadrenie aj odporca a doložil listinné dôkazy. Pojednávanie z 14. 6. 2004, na ktorom sa zúčastnil iba odporca a bol vypočutý, bolo odročené na deň 21. 6. 2004, súd zároveň rozhodol uznesením, že nepriznáva odporcovi oslobodenie od platenia súd. poplatkov. Pojednávanie z 21. 6. 2004 potom, čo sa účastníci dostavili, avšak pre nedostatok ďalších listinných dôkazov bolo odročené na deň 27. 9. 2004 za účelom ďalšieho dokazovania vo veci. Taktiež dňa 21. 6. 2004 ešte v predchádzajúcom období bol spis predložený vyššej súdnej úradníčke na vypracovanie uznesenia o žiadosti odporcu na oslob. od platenia súd. poplatkov. Dňa 1. 7. 2004 doložil do veci navrhovateľ vyjadrenie vrátane ďalších dôkazov. Dňa 9. 8. 2004 bol vyzvaný odporca na ďalší dôkaz o svojich pomeroch – príjmu aj jeho manželky. Dňa 20. 9. 2004 zaslal odporca stanovisko.

Uznesením z 22. 9. 2004 súd nepriznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 27. 9. 2004 bol vo veci vyhlásený rozsudok. V dôsledku podaného odvolania proti rozsudku ako aj uzneseniu, po vyjadrení navrhovateľa k odvolaniu odporcu bola vec predložená na odvolacie konanie Krajskému súdu v Trnave 14. 1. 2005. Spis sa vrátil z Krajského súdu v Trnave 14. 7. 2005, odvolací súd uznesením z 31. 5. 2005 zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým súd nepriznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a zároveň zamietol návrh odporcu na ustanovenie zástupcu. Po doručení uznesenia odvolacieho súdu úpravou z 15. 7. 2005 bola vec predložená vyššej súdnej

úradníčke dňa 25. 8. 2005 na ďalšie konanie. V dôsledku ďalšieho odvolania odporcu, doručeného súdu 5. 4. 2006, dal sudca vyhotoviť predkladaciu správu pre Krajský súd v Trnave, tento prevzal spis 12. 4. 2006. Vo veci konal odvolací súd, ďalším uznesením zo dňa 24. 8. 2006 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým tento nepriznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. T. č. vo veci koná sudca Mgr. V. Z., ktorému bola vec pridelená po odchode zákonného sudcu JUDr. L. B. ml. na Krajský súd v Trnave na stáž v zmysle Dodatku k Rozvrhu práce na rok 2006 č. 20 zo dňa 4. 9. 2006. Spis bude predložený sudcovi na vykonanie ďalších príslušných úkonov.

Sťažnosť V. S. nepovažujeme za dôvodnú, sudca vo veci konal priebežne s ohľadom na ďalšie množstvo vybavovaných vecí, čo je zrejmé z vykonaných úkonov vo veci.»

Ústavný súd preskúmal spis sp. zn. 11 C 108/03 a na základe toho skonštatoval, že jeho obsah zodpovedá popisu uvedenému vo vyššie citovanom vyjadrení predsedníčky okresného súdu. Zároveň ústavný súd považoval za účelné doplniť vyjadrenie predsedníčky okresného súdu o svoje zistenia zo spisu, podľa ktorých sťažovateľ doručil odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 27. septembra 2004 súdu 26. novembra 2004, pričom vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu sťažovateľa bolo okresnému súdu doručené 27. decembra 2004.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 108/03.

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd po preskúmaní spisu sp. zn. 11 C 108/03 skonštatoval, že z hľadiska požiadaviek na zisťovanie skutkového stavu predmetnú vec možno hodnotiť ako pomerne zložitú vzhľadom na to, že bolo potrebné zadovážiť si od účastníkov konania viacero listinných dôkazov, čo objektívne vplývalo na celkovú dĺžku napadnutého konania.

2. V rámci posudzovania zbytočných priet'ahov v konaní podľa druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka konania. Zo spisu vyplýva, že sťažovateľ bol počas doterajšieho priebehu konania aktívny a poskytoval súdu potrebnú súčinnosť s výnimkou jednej neúčasti na pojednávaní. Na tomto základe ústavný súd uzavrel, že sťažovateľovi nemožno pripísať negatívny podiel na doterajšej dĺžke konania. Zároveň ústavný súd vzal na vedomie skutočnosť, že procesné úkony sťažovateľa – žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, odvolanie proti rozsudku okresného súdu, ako aj

odvolanie proti uzneseniu súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov objektívne vplývalo na doterajšiu dĺžku namietaného konania.

3. V rámci posledného kritéria ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v doterajšom priebehu konania. Zo spisu i z predloženej dokumentácie vyplýva, že okresný súd v napadnutej veci koná viac ako 40 mesiacov a dosiaľ o žalobe právoplatne nerozhodol. Avšak ústavný súd vzal do úvahy, že vec bola v rámci tohto obdobia v dôsledku podaných opravných prostriedkov sťažovateľom 13 mesiacov na krajskom súde, t. j. v tomto období okresný súd nemohol vo veci konať. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že od podania žaloby až do 22. septembra 2004, keď okresný súd uznesením nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov, konal vo veci plynulo. Z uznesenia krajského súdu č. k. 11 Co 8/2005-148 z 31. mája 2005 vyplýva, že toto uznesenie okresný súd písomne nevypracoval a nedoručil sťažovateľovi, čo ústavný súd v (zhode s krajským súdom) vyhodnotil ako procesné pochybenie, ktoré malo v konečnom dôsledku vplyv na predĺženie dĺžky napadnutého konania, avšak nie také, ktoré by malo intenzitu zbytočných prietahov v konaní. Rovnako ústavný súd nevyhodnotil ako zbytočné prietahy v konaní obdobie od doručenia uznesenia krajského súdu okresnému súdu 5. júla 2005 do 12. marca 2006, keď bolo doručované sťažovateľovi (uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzavrel, že okresný súd svojím postupom neporušil namietané základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra 2006